

ELS AMICS D'EUROPA

PUBLICACIÓ QUINZENAL

ÒRGAN DEL «COMITÉ D'AMICS DE L'UNITAT MORAL D'EUROPA»,

A BARCELONA I DELS SEUS ADHERITS I COL·LABORADORS

N.º 17

PRIMERA QUINZENA DE JUNY

1918

DIVAGACIÓ

Probablement, cuando se haga la historia de la cultura francesa en el último tercio del siglo pasado y principios del actual se verá que Francia ha contribuido como ningún otro pueblo de Europa a la difusión de la cultura alemana. Han sido los mejores franceses de estos años, grandes entusiastas, no sólo del pensamiento alemán sino también de los métodos políticos alemanes. «Yo me hice admirador del kaiser leyendo a René Pinon» me decía recientemente, Don Carlos Pere Pereyra, en el Ateneo de Madrid. ¿Y que mayor elogio se puede hacer al soberano alemán que el de Charles Maurras en KIEL ET TANGER?

Tenemos ante nuestra mesa de trabajo en este momento un pequeño libro titulado A HANDBOOK OF MODERN EUROPEAN HISTORY, 1789-1917; en la casilla que lleva el título de cultura correspondiente al año 1909 dice: Rolland Jean CHRISTOPHE. No es necesario decir lo que representa el libro de ROMAIN ROLLAND. La idea de la necesidad de una estrecha unión entre los dos grandes pueblos maestros de Europa no es nueva en España. En 1887, si no nos equivocamos, Castelar, en un discurso de discusión al mensaje

de la corona, hacia la elemental observación de que mientras a lo largo de la historia todas las instituciones culturales de Alemania florecían en las fronteras con Francia, su espíritu guerrero se intensificaba contra las invasiones eslavas en las fronteras de Oriente y del Sur. En el mismo discurso afirmaba Castelar algo que recientemente proclamaba el señor Cambó: que la hegemonía de Europa tocaba a su término por tener en su seno contradicciones políticas tales como la nación polaca hecha pedazos, entre otras.

Acaso la actual guerra aporte sus más positivas ventajas a los Estados Unidos y al Japón, como ha visto con agudo sentido político el susodicho escritor mejicano. ¡Cuanto nos enseñaría un estudio serio sobre las posibilidades que la guerra abre a estos dos países!

Uno de los argumentos que más se han empleado contra nuestros germanófilos cerriles es que no conocen a Alemania. Conformes. Nuestros germanófilos corrientes sólo están inspirados por el rencor y la manía persecutoria o por la estúpida admiración al que se considera como más fuerte. Pero nuestros francófilos, salvo algunas excep-

ciones, sólo conocen a Alemania a través de la prensa francesa, sobre todo los mas estridentes. Y hay hasta quien odia el pensamiento alemán ¡porque no ha podido entender la Lógica de Hegel!

No niego que lo mas inteligente de España se incline, en general, hacia los aliados; lo que habia que ver es que hábitos mentales han determinado esta tendencia. En cuanto a nuestros germanófilos, en general, no creo que tengan hábitos mentales de ninguna clase. Generalmente se suele exceptuar a Pio Baroja entre los Germanófilos. Este escritor profesa un peculiar liberalismo aristocrático. En un artículo publicado en A B C hablé de una parte de la España trabajadora y ascendente partidaria de Alemania silenciosamente. Mas acaso el autor de PARADOX REY sea

mas rusófilo que germanófilo. El cree que, como afirmaba en su DIARIO DE UN ESCRITOR Dostiewsky, el pueblo ruso está llamado «a pronunciar una nueva palabra universal».

Lo que más nos interesaba expresar es que la Francia de «avant guerre» ha sido la gran difundidora del pensamiento alemán. Y que muchas de las cosas que hoy propugnan algunos escritores europeos ilustres les avergonzarán despues de la guerra, como decía una vez en la Universidad de Madrid el señor Ortega y Gasset.

Mayor ha de ser aquí en ESPAÑA la vergüenza, aquí, donde se han repetido, servilmente, tantos sofismas.

M. G. P.

Madrid, 28 de Mayo de 1918.

LA DIPLOMACIA SECRETA

Han coincidit el President Wilson, els socialistes alemanys i'ls socialistes anglesos en què una de les condicions indispensables per establir les lleis de la Pau universal és l'ABOLICIÓ DE LA DIPLOMACIA SECRETA. Els desastres que ha ocasionat la diplomàcia secreta en la vida interior dels Estats són incalculables. La misèria que ha sembrat «el secret» dins els organismes dels diferents partits polítics de totes les nacions és abrumadora, quasi infinita. El «secret» ha fet degenerar la noble funció social de la política fins al veritable «art de la malícia». El «secret» ha mort, ha pulverisat, ha aconseguit la atrofia de totes les virtuts de l'esperit popular. El «secret» consumeix més als pobles que la violència,

ha dit amb gran raó un pensador contemporani.

La diplomàcia secreta ha causat dues grans calamitats. Primerament conveç al poble de que són coses estranyes a ell la negociació dels problemes nacionals, regionals o ciutadans. En segon lloc l'incapacita, per medi de l'engany i de l'adulació, per poder exercir la crítica i la fiscalisació.

Posat el poble en tan miserable condició, per força ha de deixar lliure al polític i al diplomàtic perquè en qualsevol moment es puguin convertir en dèspotes i artífexs de la tirania. Així, si el poble calla i tot ho accepta, no és extrany que el polític i caps de govern s'hagin avesat a donar preferència a

llurs propies conveniències sobre les conveniències generals.

Des de la privació de comerciar amb determinades terres fins a la anulació dels furs i naturals llibertats; des de l'imposició de pendre part en guerres inverossímils fins a l'imposició d'un llenguatge foraster; desde l'esclavatje espiritual fins a la material ruïna, tot ho ha sufert el nostre poble en un parell de centúries! Tot per causa de mantenir al poble en el secret de tot lo que era més substancial per la seva vida.

Les dues principals bases de la diplomàcia d'abans de 1914 (malgrat tenir ben codificats els preceptes de la vida internacional) eren la desconfiança i l'astúcia. Les úniques bases de les organitzacions partidistes de la nostra política són estades fins ara el recel i l'astúcia.

Els Congressos socialistes anglesos i alemanys han convergit noblement al tractar de la malignitat de la diplomàcia secreta. Fòra, s'han acabat ja les negociacions de Govern amagades als pobles! No més engany. No més política de catacumba.

Aquell «ministre públic» el caràcter del qual tan gràficament pintava La Bruyère, ha d'esser desterrat dels directoris polítics. Si la política s'inspirés en els sentiments del poble i no en les arbitrarietats d'uns quants explotadors de la mateixa ingenuïtat popular, no caurien mai les civilitzacions dins els abismes de l'injustícia.

La pintura de la Bruyère, aplicable a tots els enemics de la claror política és aquesta: «El ministre públic és un camaleó, un Proteu, semblant qualche vegada a un hàbil jugador; no demostra humor ni temperament per a no deixar escapar res de son secret per passió o per debilitat... Totes les mi-

res d'un embaixador, totes ses màximes, tots els refinaments de sa política tenen a un sol fi: el no deixar-se enganyar per enganyar an els demés».

Difícil serà, en veritat, fer comprendre tal resolució dels socialistes anglesos i alemanys als plenipotenciaris i subalterns de cancelleria, però no tan difícil serà fer-la comprendre a les gents de les diferents nacionalitats bel·ligerants que són estades víctimes callades del desproporcionat poder dels diplomàtics. Cosa semblant passa amb el concepte de «Autonomia». Serà molt difícil de fer capir al cacic la transcendent significació de l'Autonomia. Perquè ells, ara, dins el regim centralista, tenen concentrat en llurs mans el «poder» que correspon a la totalitat de ciutadans. Ells, saben—massa que ho saben—que una vegada que la política està elevada a la categoria que li correspon i col·locada constantment dins l'hemisferi de la llum, llur poder personal queda reduït al del més humil ciutadà. En canvi, el concepte intrínsec de l'Autonomia ha d'esser bo de fer comprendre fins als ciutadans menys iniciats en qüestions polítiques, perquè al fons de tot fàcilment veuràn com s'els eleva i garantisa llur dignitat personal, abans forçosament mediatitzada.

Una de les immortals lliçons d'aquesta guerra la tenim amb la resolució dels socialistes anglesos i alemanys execrant unànimament la diplomàcia secreta.

A l'execració de la diplomàcia secreta, diem nosaltres, s'ha d'afegir l'execració d'aquest domini de les masses populars per medi del «secret» polític, base dels desequilibris interiors de les nacionalitats i rêmora fatal del patriotisme.

De «La Veu de Mallorca».

NOTES BREUS

L'ESPERIT DE ROMA.—La revista olotina catòlica *El Deber*, que ha sigut fidel a l'esperit de Roma predicant la germanor entre els pobles, parla novament de la labor pontificia resumint-la en aquests termes que reproduïm:

«Era el dia 28 de Juliol de 1914 que se donava començ a aquesta guerra, que contra tota previsió se perpetua; el 2 d'Agost, Pius, X davant la sagnanta guerra començada, els resultats de la qual, deia, infundiran païra de mort a tothom qui la mediti, exhortava a tots els catòlics del món a acudir al tron de gràcies i misericòrdia de Crist, Príncep de la Pau. Al 20 del mateix mes moria apesarat per la plena consciència de la terribilitat de la lluita començada.

El 3 de Setembre era elegit Sobirà Pontifex nostre Ssm. Pare Benet XV, coronat el dia 6, el qual celebrà consistori el dia 8. En aquest mateix dia se donà a la publicitat el primer document pontifici, la cèlebre «Exhortació a la pau». en la qual, conscient de la seva obligació a l'ésser elevat al pontificat, diu que està fermament i resoltament decidit a usar de tots els medis que estiguin a la seva mà per a accelerar la fi de tan funesta calamitat. Des d'aquell dia fins avui, en el darrer document en que ha pogut escriure que res ha descurat de tot allò que la seva consciència i el seu deure apostòlic li han dictat o la caritat de Jesucrist suggerit ¡quanta diligència, quan treball!

El Sant Pare, l'únic sobirà apenat sí,

però impertorable, va acomplint la seva promesa de consagrar tota la seva activitat i tot el seu poder a reconciliar els pobles combatents. «Digui's allò que es vulgui, escrivia en el primer aniversari, aquest gran conflicte pot arreglar-se sense violència d'armes.» Entretant treballa en favor dels presoners i ferits.

En el segon any advoca per la pau en dues cartes al cardenal de Mònaco de Baviera i a l'episcopat Toscà reunit a Pisa; i mentrestant gestiona que deixin de tirar-se bombes des de els aeroplans i suplica almoines per a repartir a les viudes i orfes de les nacions en guerra, prescindint de llur nacionalitat.

El tercer any senyala als governants les bases sobre les quals se podria calcar la pau futura, tractant de l'arbitratge obligatori, llibertat dels mars, evacuació de territoris, etc. Fou un gran encert de la diplomàcia vaticana, de manera que quan algun altre sobirà ha volgut senyalar condicions factibles ha tingut d'acudir a aquest document.

En el quart any, convençut que de Déu i sols de Déu pot venir la Pau convida a tots els sacerdots a oferir el Sant Sacrifici per a aconseguir el termini de la guerra.

Tots hi hem de tenir confiança i ens hem d'unir als sacerdots pregant amb ells fervorosament, que ho reclama la gran necessitat present i l'avenir de la Europa civilitzada, ferida de mort si prompte no es posa remei a aquesta calamitat.»

ELS AMICS D'EUROPA seràn servits per abonament al periòdic VIDA OLOTINA a qui es dirigeixi a l'Administració, acompanyant l'import de la subscripció que és de 1'25 pessetes al trimestre.
ADREÇA DEL PERIÒDIC: Passeig de Blay, 52, OLOT.—ADREÇA DEL COMITÉ: Carrer de Balmes, 65, 1er., BARCELONA.
